

Wspomnienie o Profesorze Adamie Kołataju

Czym jest chwila...

Czasami wydawałoby się, że to mrugnięcie powieką, ktoś inny by powiedział okiem, tym błękitnym czy niebieskim, o którym tak przepięknie pisał Profesor w jednej ze swych książek *Czy możemy mieć dzieci o niebieskich oczach?*

Adam Maciej Kołataj urodził się w Końskich 21 maja 1934 roku, dlatego pewnie zawsze witał nas, pozdrawiając słonecznie nasz organizm.

W 1954 roku jako student rozpoczął pracę w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej i Akademii Rolniczej w Lublinie. Mimo nieprzyjaznych czasów Profesor miał szczęście do ludzi wybitnych, otwartych i radosnych. Już w 1959 roku dołączył do zespołu Katedry Fizjologii Człowieka Akademii Medycznej w Lublinie. W tym czasie ukazały się pierwsze publikacje na temat wpływu grup tiolowych w prestiżowych czasopismach o zasięgu międzynarodowym. W roku 1961 uzyskał stopień doktora nauk rolniczych, pracując w Katedrze Fizjologii Zwierząt UMCS w Lublinie. Rozpoczął pionierskie prace z zakresu heterozji zwierząt wraz z zespołem Profesor Laury Kaufman.

Habilitował się w 1967 roku na Wydziale Zootechnicznym Akademii Rolniczej w Krakowie i otrzymał propozycję objęcia kierownictwa nowo utworzonego Zakładu Dziedziczenia Cech Fizjologicznych IGHZ PAN w Jastrzębcu.

Od 1968 roku związany był stale z Instytutem Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN. Tworzył prężnie działający i rozwijający się zespół. Ukoronowaniem tych działań były liczne doktoraty wykonane pod kierunkiem Pana Profesora.

W roku 1975 otrzymał zadanie organizacji Instytutu Biologii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach. Już po 2 latach swej działalności został dyrektorem tegoż Instytutu i piastował to stanowisko aż do 1984 roku, kiedy obejmuje stanowisko prorektora WSP w Kielcach.

W latach 1988-1992 został przedstawicielem Polski w Międzynarodowym Laboratorium Biotechnologicznym w Nitrze w Słowacji, jednocześnie utrzymywał stałą współpracę z licznymi ośrodkami naukowymi w Polsce. W tym czasie został powołany jako zagraniczny członek Słowackiej Akademii Nauk.

W 1992 roku został, pierwszym w historii, wybranym w wolnych wyborach Rektorem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach.

Jego Magnificencja Rektor prof. zw. dr hab. Adam Maciej Kołataj przez 2 kadencje piastując to stanowisko,

dokonał ogromnego rozwoju uczelni. Liczne jego kontakty międzynarodowe z ośrodkami naukowymi z Japonii, Szwajcarii, Stanów Zjednoczonych, Niemiec czy Słowacji otwierały drzwi dla rozwoju młodej kadry. To dzięki osobistemu zaangażowaniu profesora Kołataja nie tylko uczelnia kielecka, ale także środowiska akademickie

Krakowa, Łodzi, Gdańska czy Śląska mogą dziś poszczycić się wspańiałymi, prężnie działającymi profesorami i pracownikami naukowymi.

W 1997 roku objął stanowisko kierownika Studium Doktoranckiego w Instytucie Genetyki i Hodowli Zwierząt Polskiej Akademii Nauk.

Pan Profesor nie lubił stagnacji. Ciągle szukał nowych bodźców. Cały czas chciał coś budować, przekazywać wiedzę. Dlatego brał czynny udział w życiu naukowym, obejmując różne funkcje w Komitetach Naukowych w Polskiej Akademii Nauk. Krzewił wiedzę w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej, tworząc nową uczelnię Wszechnicę – Polską Szkołę Wyższą TWP w Warszawie, zostając jej Rektorem. Pomagał w rozwoju wielu ośrodków akademickich w Łodzi, Bydgoszczy czy Warszawie.

Wysokie kompetencje zawodowe, życzliwość w stosunku do wszystkich osób zaowocowały wypromowaniem ponad 450 magistrów, 40 doktorów, z których 15 uzyskało stopień doktora habilitowanego, zostając uznanymi profesorami wielu Uniwersytetów i Instytutów Naukowych. Główną problematyką badawczą Profesora były fizjologiczne podstawy heterozji u zwierząt, genetyczne i fizjologiczne podstawy homeostazy i reaktywności stresowej.

Był autorem 415 publikacji naukowych w tym 144 publikacji z listy JCR oraz wielu podręczników m.in. *Dyskretny urok genu*, *Pochwała stresu*, *Biologiczne podstawy heterozji*, *Genetyka fizjologiczna zwierząt*. Jego działalność naukowa organizacyjna oraz dydaktyczna została doceniona licznymi odznaczeniami państwowymi krajowymi i zagranicznymi m.in. Krzyżem Kawalerskim Polonia Restituta, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Edukacji Narodowej, Medalami Uniwersytetu w Essen, Instytutu Produkcji Zwierzęcej w Nitrze oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (AR w Lublinie).

Swoim młodszym kolegom udzielał wielu rad, do których powoli wszyscy, Jego wychowankowie, dorastamy i próbujemy zrozumieć otaczający świat.

Świat, w którym będziemy wspominać Tego Wielkiego Człowieka pozostającego w sercu wielu z nas.

Dobrej drogi do Gwiazd, Panie Profesorze! Adamie Kołataju!

Artur Jóźwik